

BUDGETTEREN

Je hebt gebrek aan geld

1

MAVO – Exameneenheid Consumptie

BUDGETTEREN

Je maakt een financieel overzicht van de afgelopen periode

MAVO – Exameneenheid Consumptie

BUDGETTEREN

Je ziet waar je te veel aan uitgeeft

MAVO – Exameneenheid Consumptie

BUDGETTEREN

Je past je uitgaven aan

MAVO – Exameneenheid Consumptie

DEFLATIE

Deflatie

1

MAVO – Exameneenheid Consumptie

DEFLATIE

Consumenten verwachten een verdere daling van de prijzen

MAVO – Exameneenheid Consumptie

DEFLATIE

Consumenten stellen aankopen uit

MAVO – Exameneenheid Consumptie

DEFLATIE

De productie daalt

MAVO – Exameneenheid Consumptie

DEFLATIE

Afname van economische groei

MAVO – Examen eenheid Consumptie

LENEN

Lenen wordt gemakkelijker

MAVO – Examen eenheid Consumptie

1

LENEN

De vraag naar koophuizen stijgt

MAVO – Examen eenheid Consumptie

LENEN

De prijzen van koophuizen stijgen

MAVO – Examen eenheid Consumptie

LENEN

De hoogte van het hypotheekbedrag stijgt

MAVO – Examen eenheid Consumptie

LENEN

De woonlasten stijgen

MAVO – Examen eenheid Consumptie

HYPOTHEEKRENTE

Er is een lage hypotheekrente

MAVO – Examen eenheid Consumptie

HYPOTHEEKRENTE

De maandlast van een koopwoning wordt lager

MAVO – Examen eenheid Consumptie

1

HYPOTHEEKRENTE

Een huis kopen wordt aantrekkelijker dan een huis huren

MAVO – Examen eenheid Consumptie

HYPOTHEEKRENTE

Er ontstaat meer vraag naar koopwoningen

MAVO – Examen eenheid Consumptie

HYPOTHEEKRENTE

Stijging huizenprijzen

MAVO – Examen eenheid Consumptie

BANKEN

Registratie van leningen bij het Bureau Krediet Registratie (BKR)

1

MAVO – Examen eenheid Consumptie

BANKEN

Banken lopen minder risico

MAVO – Examen eenheid Consumptie

BANKEN

Banken hebben lagere kosten

MAVO – Examen eenheid Consumptie

BANKEN

Banken brengen minder Kredietkosten in rekening

MAVO – Examen eenheid Consumptie

BANKEN

Financieel voordeel consument

MAVO – Examen eenheid Consumptie

LOONKOSTEN

Lagere loonkosten

1

MAVO – Exameneenheid Consumptie

LOONKOSTEN

De bedrijfskosten van deze Nederlandse bedrijven dalen

MAVO – Exameneenheid Consumptie

LOONKOSTEN

De verkoopprijs van de producten van deze Nederlandse bedrijven daalt

MAVO – Exameneenheid Consumptie

LOONKOSTEN

De concurrentiepositie van deze Nederlandse bedrijven verbeterd

MAVO – Exameneenheid Consumptie

LOONKOSTEN

Stijging van de afzet

MAVO – Exameneenheid Consumptie

CONSUMENTENVERTROUWEN

Stijging consumentenvertrouwen

1

MAVO – Exameneenheid Consumptie

CONSUMENTENVERTROUWEN

Mensen zijn geneigd meer te kopen

MAVO – Exameneenheid Consumptie

CONSUMENTENVERTROUWEN

Bestedingen nemen toe

MAVO – Exameneenheid Consumptie

CONSUMENTENVERTROUWEN

Productie neemt toe

MAVO – Examen eenheid Consumptie

CONSUMENTENVERTROUWEN

Economische groei

MAVO – Examen eenheid Consumptie

STIJGING LOON (WERKGEVER)

Het loon stijgt

1

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING LOON (WERKGEVER)

Loonkosten werknemer stijgen

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING LOON (WERKGEVER)

Prijzen van producten stijgen

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING LOON (WERKGEVER)

Afzet van producten dalen

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING LOON (WERKGEVER)

Productie bij bedrijven daalt

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING LOON (WERKGEVER)

Werkgelegenheid daalt

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING LOON (WERKNEMER)

Loon stijgt

1

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING LOON (WERKNEMER)

Koopkracht werknemers neemt toe

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING LOON (WERKNEMER)

Vraag naar producten neemt toe

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING LOON (WERKNEMER)

Productie bij bedrijven neemt toe

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING LOON (WERKNEMER)

Werkgelegenheid neemt toe

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

MINDER VRAAG

Vraag naar producten daalt

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

1

MINDER VRAAG

Lagere productie

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

MINDER VRAAG

Minder werknemers nodig

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

MINDER VRAAG

Vraag naar arbeid daalt

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

MINDER VRAAG

Werkloosheid neemt toe

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

WERKLOOSHEID (VICIEUZE CIRKEL)

Werkloosheid

1

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

WERKLOOSHEID (VICIEUZE CIRKEL)

Lager inkomen

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

WERKLOOSHEID (VICIEUZE CIRKEL)

Minder bestedingen

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

WERKLOOSHEID (VICIEUZE CIRKEL)

Minder productie

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

WERKLOOSHEID (VICIEUZE CIRKEL)

Werknemers worden ontslagen

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

WERKLOOSHEID (VICIEUZE CIRKEL)

Werkloosheid

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

ROBOTISERING

Robots vervangen
productiemedewerkers

1

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

ROBOTISERING

De productiekosten dalen in Nederland

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

ROBOTISERING

De concurrentiepositie in Nederland verbeterd

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

ROBOTISERING

De productie in Nederland groeit

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

ROBOTISERING

De vraag naar arbeid in Nederland neemt toe

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

TOENAME BESTEDINGEN (VICIEUZE CIRKEL)

Bestedingen nemen toe

1

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

TOENAME BESTEDINGEN (VICIEUZE CIRKEL)

De productie stijgt

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

TOENAME BESTEDINGEN (VICIEUZE CIRKEL)

De werkloosheid neemt af

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

TOENAME BESTEDINGEN (VICIEUZE CIRKEL)

Het inkomen van werknemers neemt toe

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

TOENAME BESTEDINGEN (VICIEUZE CIRKEL)

Bestedingen nemen toe

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

INFLATIE EN RENTE

De inflatie is 2% en de spaarrente 1%

1

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

INFLATIE EN RENTE

Sparen wordt minder aantrekkelijk

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

INFLATIE EN RENTE

Consumentenbestedingen nemen toe

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

INFLATIE EN RENTE

Productie stijgt

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

INFLATIE EN RENTE

Werkgelegenheid stijgt

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

KRAPTE OP DE ARBEIDSMARKT

Er is krapte op de arbeidsmarkt

1

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

KRAPTE OP DE ARBEIDSMARKT

De lonen stijgen

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

KRAPTE OP DE ARBEIDSMARKT

De prijzen stijgen

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

KRAPTE OP DE ARBEIDSMARKT

De export daalt

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

KRAPTE OP DE ARBEIDSMARKT

De werkloosheid stijgt

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING PRIJZEN

De vraag naar veevoer stijgt

1

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING PRIJZEN

Meer vraag naar landbouwgrond

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING PRIJZEN

Prijs van landbouwgrond stijgt

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING PRIJZEN

Stijgende kosten worden doorberekend

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

STIJGING PRIJZEN

Stijgende graanprijzen

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

OPKOPEN

Partijen koffiebonen worden opgekocht

1

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

OPKOPEN

Partijen koffie worden opgeslagen

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

OPKOPEN

Aanbod op de wereldmarkt daalt

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

OPKOPEN

Prijzen op de wereldmarkt stijgen

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

OPKOPEN

Opgekochte partijen worden met winst verkocht

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

LAGERE ARBEIDSPRODUCTIVITEIT

Lagere arbeidsproductiviteit

1

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

LAGERE ARBEIDSPRODUCTIVITEIT

Hogere loonkosten per product

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

LAGERE ARBEIDSPRODUCTIVITEIT

Verslechterde concurrentiepositie

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

LAGERE ARBEIDSPRODUCTIVITEIT

Lagere afzet

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

LAGERE ARBEIDSPRODUCTIVITEIT

Lagere werkgelegenheid

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

CONCURRENTIEPOSITIE

In Kroatië zijn de lonen lager dan in andere EU landen

1

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

CONCURRENTIEPOSITIE

De bedrijfskosten zijn lager

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

CONCURRENTIEPOSITIE

De verkoopprijzen zijn lager

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

CONCURRENTIEPOSITIE

Betere concurrentiepositie

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

CONCURRENTIEPOSITIE

Grotere vraag naar producten uit Kroatië

MAVO – Exameneenheid Arbeid en productie

ECONOMISCHE KRIMP

Economische krimp

1

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

ECONOMISCHE KRIMP

Minder afzet

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

ECONOMISCHE KRIMP

Minder productie

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

ECONOMISCHE KRIMP

Meer werklozen

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

ECONOMISCHE KRIMP

Meer uitgaven aan sociale zekerheid

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

ECONOMISCHE KRIMP

Hogere belastingen en premies

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

INKOMENSVERDELING

Herverdeling primaire inkomens

1

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

INKOMENSVERDELING

Toename bestedingen bij lage inkomens

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

INKOMENSVERDELING

Toename koopkracht bij lage inkomens

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

INKOMENSVERDELING

Toename werkgelegenheid

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

INKOMENSVERDELING

Daling aantal sociale uitkeringen

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

ACCIJNS

De overheid heft hogere accijns op alcohol

1

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

ACCIJNS

Prijsverschil met het buitenland wordt groter

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

ACCIJNS

Meer Nederlanders gaan in het buitenland alcohol kopen

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

ACCIJNS

Winkels en cafés in Nederland verkopen minder alcohol

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

ACCIJNS

Minder accijnsinkomsten

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

1

BEVOLKINGSKRIMP

Sneller internet

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

BEVOLKINGSKRIMP

Makkelijker thuiswerken

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

BEVOLKINGSKRIMP

Minder reistijd

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

BEVOLKINGSKRIMP

Noodzaak van verhuizen minder

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

BEVOLKINGSKRIMP

Minder bevolkingskrimp

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

1

BEGROTINGSTEKORT

Economische groei

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

BEGROTINGSTEKORT

Werkgelegenheid stijgt

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

BEGROTINGSTEKORT

Werkloosheid daalt.

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

BEGROTINGSTEKORT

Minder uitkeringen

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

BEGROTINGSTEKORT

Begrotingstekort daalt

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

OVERHEIDSBESTEDINGEN

Overheidsinvesteringen stijgen

1

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

OVERHEIDSBESTEDINGEN

Minder werkloosheid

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

OVERHEIDSBESTEDINGEN

Inkomens stijgen

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

OVERHEIDSBESTEDINGEN

Consumptieve bestedingen stijgen

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

OVERHEIDSBESTEDINGEN

Productie stijgt

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

OVERHEIDSBEZUINIGINGEN

Overheid bezuinigd meer

1

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

OVERHEIDSBEZUINIGINGEN

Minder vraag naar geld

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

OVERHEIDSBEZUINIGINGEN

Lenen wordt goedkoper

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

OVERHEIDSBEZUINIGINGEN

Bestedingen kunnen stijgen

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

OVERHEIDSBEZUINIGINGEN

Economie kan groeien

MAVO – Exameneenheid Overheid en bestuur

WISSELKOERSEN

De Chinese munt daalt in waarde

1 MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

WISSELKOERSEN

Chinese producten in het buitenland worden goedkoper

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

WISSELKOERSEN

Toename van de buitenlandse vraag naar Chinese producten

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

WISSELKOERSEN

Toename van de Chinese productie

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

WISSELKOERSEN

Economische groei in China

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

HANDELSAKKOORDEN

De EU sluit een handelsakkoord met een niet EU-land

1 MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

HANDELSAKKOORDEN

Exportopdrachten voor de EU stijgen

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

HANDELSAKKOORDEN

De werkgelegenheid in de EU stijgt

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

HANDELSAKKOORDEN

De werkloosheid in de EU daalt

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

HANDELSAKKOORDEN

Hoger gemiddeld inkomen EU-burgers

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

INVOERRECHTEN

De invoerrechten in de VS stijgen

1 MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

INVOERRECHTEN

De vraag naar Nederlandse producten vanuit de VS daalt

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

INVOERRECHTEN

De Nederlandse export naar de VS neemt af

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

INVOERRECHTEN

De Nederlandse inkomsten uit de export naar de VS nemen af

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

INVOERRECHTEN

De import door Nederland vanuit de VS neemt af.

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

KINDERARBEID (VICIEUZE CIRKEL)

Kinderarbeid

1 MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

KINDERARBEID (VICIEUZE CIRKEL)

Kinderen volgen geen onderwijs

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

KINDERARBEID (VICIEUZE CIRKEL)

Er is weinig technologische ontwikkeling in het land

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

KINDERARBEID (VICIEUZE CIRKEL)

Het nationaal inkomen in ene land is laag

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

KINDERARBEID (VICIEUZE CIRKEL)

Kinderarbeid

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

INTERNATIONALE CONCURRENTIEPOSITIE

Loonstijging

1 MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

INTERNATIONALE CONCURRENTIEPOSITIE

Stijging van de bedrijfskosten

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

INTERNATIONALE CONCURRENTIEPOSITIE

Minder ruimte voor investeringen

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

INTERNATIONALE CONCURRENTIEPOSITIE

Veroudering van de kapitaalgoederen

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

INTERNATIONALE CONCURRENTIEPOSITIE

Verslechtering concurrentiepositie

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

INTERNATIONALE CONCURRENTIEPOSITIE

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

EXPORTSUBSIDIE

De EU geeft subsidie aan boeren in de EU

1 MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

EXPORTSUBSIDIE

Boeren in de EU kunnen een lagere prijs vragen voor hun producten

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

EXPORTSUBSIDIE

Boeren in ontwikkelingslanden raken hun afzet kwijt

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

EXPORTSUBSIDIE

Inkomen van boeren in ontwikkelingslanden daalt

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

EXPORTSUBSIDIE

Armoede neemt toe in ontwikkelingslanden

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

VRIJ VERKEER VAN DIENSTEN

Polen komen in Nederland werken

1 MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

VRIJ VERKEER VAN DIENSTEN

Aanbod van arbeid stijgt

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

VRIJ VERKEER VAN DIENSTEN

Loonkosten dalen

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

VRIJ VERKEER VAN DIENSTEN

Concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven verbeterd

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

VRIJ VERKEER VAN DIENSTEN

Werkgelegenheid stijgt

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

TWEEDEHANDS KLEDING

Export gebruikte kleding

1 MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

TWEEDEHANDS KLEDING

Aanbod van kleding in ontwikkelingslanden neemt toe

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

TWEEDEHANDS KLEDING

Minder verkoop door textielindustrie in ontwikkelingslanden

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

TWEEDEHANDS KLEDING

Lagere productie door textielindustrie in ontwikkelingslanden

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

TWEEDEHANDS KLEDING

Lagere werkgelegenheid

MAVO – Exameneenheid Internationale ontwikkeling

